

बीएमसीच्या भूमिगत केबलला आग
मुंबई : दक्षिण मुंबईतील भेंडी बाजार परिसरात रविवारी उशिरा रात्री भूमिगत बीएससी (BSC) केबलला अचानक आग लागल्याने परिसरात काही काळ भीतीचे वातावरण निर्माण झाले. जे. जे. मार्ग पोलीस ठाण्याच्या शेजारी, मटन मार्केटजवळ ही घटना घडली. प्रत्यक्षदर्शींच्या माहितीनुसार, भूमिगत केबलमधून धूर आणि आगीच्या ठिणग्या बाहेर येऊ लागल्यानंतर स्थानिक नागरिकांमध्ये घबराट पसरली. घटनेची माहिती संबंधित यंत्रणांना देण्यात आली. मात्र, सुमारे अर्धा ते पाऊण तास कोणतीही आपत्कालीन यंत्रणा घटनास्थळी पोहोचली नसल्याचा आरोप स्थानिकांनी केला आहे.

छत्रपती संभाजीनगर ❀ **सोमवार, दि. २९ जून २०२६** ❀ **वर्ष : १** ❀ **अंक : ७०** ❀ **पाने : ४** ❀ **किंमत : ४ रु.** ❀ **Email : hinduprakashvarta@gmail.com**

थोडक्यात वार्ता

मुंबईकरांच्या तलावांतील साठा 7.08 टक्क्यांवर

मुंबई : मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या सात प्रमुख तलावांतील पाणीसाठा अद्याप चिंताजनक स्थितीत असून शहरासमोरील पाणीपुरवठ्याचे आव्हान कायम आहे. जल अभियांत्रिकी विभागाच्या मास्टर कंट्रोल सेंटरने दिलेल्या माहितीनुसार, रविवारी सकाळपर्यंत सर्व तलावांमध्ये मिळून केवळ ७.०८ टक्के वापरण्यायोग्य पाणीसाठा उपलब्ध आहे. सध्या एकूण १,०२,४६० दशलक्ष लिटर पाणी उपलब्ध असून तलावांची एकूण साठवण क्षमता १४,४७,३६३ दशलक्ष लिटर आहे. अप्पर वैतरणा तलावाची परिस्थिती सर्वाधिक गंभीर आहे. या तलावाची पातळी लोअर डेड लेव्हलच्या खाली गेल्यामुळे त्यामध्ये वापरण्यायोग्य पाणीसाठा शिल्लक नाही. या भागात केवळ ८ मिमी पावसाची नोंद झाली आहे. मोडक सागरमध्ये काही प्रमाणात सुधारणा दिसून आली आहे. या तलावात १८.५० टक्के वापरण्यायोग्य पाणीसाठा असून परिसरात ६९ मिमी पाऊस झाला. तानसा तलावात १०१ मिमी पाऊस झाला असला तरी तेथे केवळ ०.४१ टक्के पाणीसाठा उपलब्ध आहे. मध्य वैतरणा तलावात ११.३६ टक्के वापरण्यायोग्य पाणी आहे. या परिसरात ७१ मिमी पावसाची नोंद झाली असून २३ जूनपासून येथून नियंत्रित पाणी सोडण्यास सुरुवात करण्यात आली आहे.

नाशिकमधील हॉटेलमध्ये आढळला तरुणाचा मृतदेह

नाशिक : नाशिक शहरातील वडाळा नाका परिसरातील नामांकित हॉटेलमध्ये एका तरुणाचा मृतदेह आढळून आला. या घटनेनंतर परिसरात एकच खळबळ उडाली. रविवारी दुपारी तरुणाचा मृतदेह आढळून आल्याची माहिती पोलिसांना मिळाली. या घटनेमुळे हॉटेल परिसरात काही काळ तणावाचे वातावरण निर्माण झाले होते. मिळालेल्या माहितीनुसार, अजित पठाण असं मृत तरुणाचे नाव होते. मृत अजित पठाण हे मूळ मुंबईतील वांद्रा येथील रहिवासी असून, सध्या जुने नाशिक येथील बावनपुरा परिसरात वास्तव्यास होते. अजित पठाण हे आपल्या दोन मित्रांसह हॉटेलमध्ये मुक्कामासाठी आले होते. रविवारी सकाळी त्यांचे दोन्ही मित्र नाश्यासाठी खाली गेले असता अजित पठाण हे रूममध्येच थांबले होते. नाश्या करून परत आल्यानंतर रुमाचा दरवाजा आतून बंद असल्याचे त्यांच्या निदर्शनास आले. अनेकदा आवाज देऊनही कोणताही प्रतिसाद न मिळाल्याने मित्रांनी दरवाजा तोडून आत प्रवेश केला. त्यावेळी अजित पठाण हे रूममध्ये मृतावस्थेत आढळून आले.

समुद्री महामार्गावर भीषण अपघात ; 5 जणांचा दुर्दैवी मृत्यू

अमरावती : समुद्री महामार्गावरील अपघातांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत चालली आहे. महामार्ग जेवढा सोईस्कर आणि सुखकर आहे तेवढाच जास्त तो घातक ठरत आहे. गेल्या आठवडाभरात विविध जिल्ह्यात झालेल्या अपघातात अनेक प्रवाशांना आपला जीव गमवावा लागला आहे. राज्यातील अपघातांच्या घटना काही केल्या कमी होताना दिसून येत नाही. अशातच आज पुन्हा एकदा समुद्री महामार्गावर भीषण अपघातझाल्याची दुर्दैवी घटना घडली. या दुर्घटनेत 5 जणांचा मृत्यू झाल्याची प्राथमिक माहिती समोर आली आहे. अमरावती जिल्ह्यातील धामणगाव रेल्वे तालुक्यात समुद्री महामार्गावर एक चार चाकी वॅगनार कार आणि ट्रक यांच्यात मोठी धडक झाली. चंद्रपूरहून मुंबईच्या दिशेने निघालेल्या वॅगनार कारने पुढे जात असलेल्या भरधाव ट्रकला मागून जोरदार धडक दिली. या भीषण अपघातात कारचा अक्षरशः चुरा झाला असून कारमधील सर्व प्रवाशांचा जागीच मृत्यू झाला. चैनल क्रमांक १०५ जवळ हा भीषण अपघात झाला.

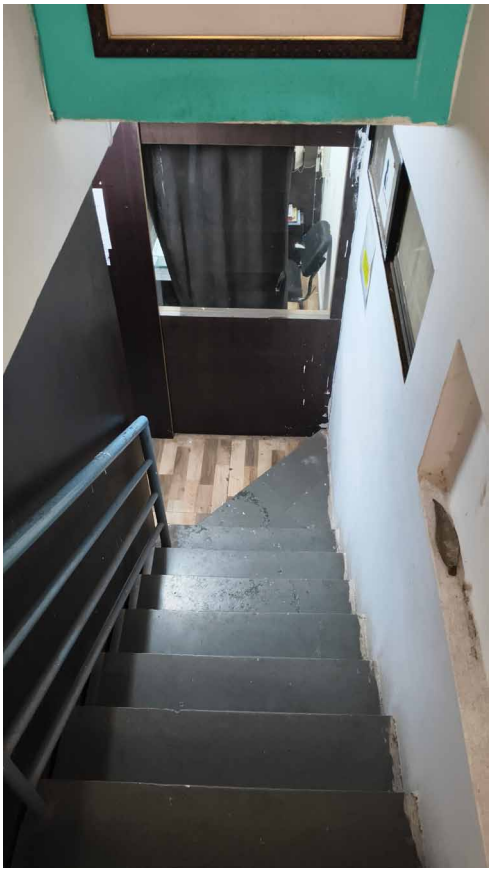
दैनिक हिंदू प्रकाशवार्ता

epaper.hinduprakashwarta.com

PRGI No.: MHMAR/25/A2358

Web portal : hinduprakashwarta.com

सत्याचा प्रकाश, राष्ट्रवादाचा प्रहरी

दिल्लीचा धडा विसरले छत्रपती संभाजीनगर?

पार्किंगसाठी मंजूर तळघरांत भरतायत अभ्यासिका, कोचिंग क्लासेस; शेकडो विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेचा प्रश्न ऐरणीवर

हिंदू प्रकाशवार्ता | सिद्धेश्वर थोर / नितीन दंडगे

छत्रपती संभाजीनगर : दिल्लीतील जुन्या राजेंद्र नगर परिसरातील राव आयरएस स्टडी सर्कलच्या तळघरात २७ जुलै २०२४ रोजी पावसाचे पाणी शिरल्याने तीन विद्यार्थ्यांचा मृत्यू झाला आणि संपूर्ण देश हादरला. या दुर्घटनेनंतर तळघरांमध्ये सुरू असलेल्या कोचिंग क्लासेस, अभ्यासिका आणि इतर व्यावसायिक वापरावर अनेक राज्यांनी कठोर कारवाई केली. सुरक्षेचे नियम अधिक कडक करण्याचे आदेश देण्यात आले. मात्र जवळपास दोन वर्षांनंतर छत्रपती संभाजीनगरमधील परिस्थिती पाहता एकच प्रश्न उपस्थित होतो दिल्लीचा धडा आपण खरोखर घेतला का?

'हिंदू प्रकाशवार्ता'ने केलेल्या पाहणीत शहरातील

अनेक व्यावसायिक संकुलांच्या तळघरांमध्ये मंजूर आराखड्याच्या विरुद्ध वापर सुरू असल्याचे निदर्शनास आले. पार्किंगसाठी मंजूर असलेल्या जागांमध्ये अभ्यासिका, कोचिंग क्लासेस, ट्युशन, मेस आणि इतर

-> पान 2 वर

नोटिसा दिल्या..... पण पुढे काय?
शहरातील तळघरांचा नियमबाह्य वापर रोखण्यासाठी कारवाई सुरू असल्याचा दावा प्रशासनाकडून करण्यात येत आहे. तळघरांमध्ये सुरू असलेल्या अभ्यासिका, कोचिंग क्लासेस आणि तत्सम उपक्रमांना आतापर्यंत १५ ते २० नोटिसा बजावण्यात आल्या आहेत. तसेच दुकाने, व्यावसायिक आस्थापना आणि इतर अनधिकृत वापर करणाऱ्या २७५ ते ३०० मालमत्ताधारकांनाही नोटिसा देण्यात आल्या आहेत.
- अशोक एन. खांडेकर, मुख्य अग्निशमन अधिकारी, छत्रपती संभाजीनगर

पक्षाशी गद्दारी करणाऱ्यांना त्यांची योग्य जागा दाखवून द्या पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरेंचे शिवसैनिकांना जाहीर आवाहन

परभणी : जगात जर्मनी आणि भारतात परभणी, या उत्कृष्टप्रमाणे येथील सच्चा शिवसैनिकांनी स्वतःचे रक्त सांडून भगव्याची शान सातत्याने कायम राखली आहे. अनेक पेचप्रसंगांतून शिवसेनेचा हा बालेकिल्ला शिवसैनिकांनी जीवाचे रान करून अबाधित ठेवला आहे. हा मतदारसंघ कायम शिवसेनेच्या पाठीशी उभा राहिला असताना, या जिल्ह्यातून निवडून आलेल्या लोकप्रतिनिधींना गद्दार होण्याची परंपराच लागली आहे. मात्र, आता या गद्दारांना धडा शिकवल्याशिवाय राहणार नाही, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. भाजपच्या राजकीय नीतीवर सडकून टीका करताना ते म्हणाले की, अंतर्गत गटबाजी ही शिवसेनेत नसून भाजपामध्ये मोठ्या प्रमाणात सुरू आहे. देवेंद्र फडणवीस हे भविष्यात पंतप्रधानपदाचे दावेदार होऊ नयेत, यासाठीच भाजपमधून त्यांची पंथ छाटण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. बंडखोर खासदारांनी केलेला गट घटनात्मकदृष्ट्या योग्य नसून, लोकसभा अध्यक्षानी यावर योग्य ती कार्यदेशीर कारवाई करावी, अशी मागणी त्यांनी केली.

बनवले, मात्र त्यांना केवळ स्वतःचा स्वार्थ जडला आहे. येथील सच्चे शिवसैनिक आणि मायबाप जनता या गद्दारांना धडा शिकवल्याशिवाय राहणार नाही, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. भाजपच्या राजकीय नीतीवर सडकून टीका करताना ते म्हणाले की, अंतर्गत गटबाजी ही शिवसेनेत नसून भाजपामध्ये मोठ्या प्रमाणात सुरू आहे. देवेंद्र फडणवीस हे भविष्यात पंतप्रधानपदाचे दावेदार होऊ नयेत, यासाठीच भाजपमधून त्यांची पंथ छाटण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. बंडखोर खासदारांनी केलेला गट घटनात्मकदृष्ट्या योग्य नसून, लोकसभा अध्यक्षानी यावर योग्य ती कार्यदेशीर कारवाई करावी, अशी मागणी त्यांनी केली.

उद्धव ठाकरे यांनी पुढे बोलताना बंडखोर खासदारांनी बाळासाहेबांच्या विचारांशी घात केल्याचा आरोप केला. मागील निवडणुकीत ज्यांच्यावर मोठा

विश्वास टाकला, ते स्वतःला वाघ समजणारे लोक केवळ वाघाचे कातडे पांघरलेले लांडगे निघाले आणि पळून गेले, असा टोला त्यांनी लगावला. जनतेच्या विकासाच्या नावाखाली स्वतःच्या खाजगी स्वातंत्र्यासाठी विचारांशी गद्दारी करणारे हे लोक खाजगी विमानांच्या दलालासोबत फिरत आहेत, ते जनतेचा काय विचार करणार, असा सवाल त्यांनी केला. राज्यात शेतकऱ्यांचे अनेक गंभीर प्रश्न प्रलंबित असताना, अद्यापही पीक विमा मिळालेला नाही. हे सरकार आर्थिकदृष्ट्या कंगाल झाले असून राज्याची आर्थिक स्थिती पूर्णपणे मोडकळीस आली आहे, अशी टीका त्यांनी सरकारवर केली. रामाच्या नावावर मते मागून दुकानदारी चालवणारी मंडळी आता भ्रष्टाचार अनेक आजी-माजी लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी आणि शेतकरी बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

या मेळाव्यात शिवसेना नेते संजय राऊत यांनीही बंडखोरांवर जोरदार हल्ला चढवला. अनेक आले आणि गेले, मात्र शिवसेनेला काही फरक पडत नाही, असे सांगत आता 'ऑपरेशन प्रभू श्रीराम' सुरू झाले असल्याचे त्यांनी घोषित केले. कोट्यवधी रुपये हस्तगत करून गद्दारी करणाऱ्यांना दिसताच तुडवा, यासाठी कोणत्याही आदेशाची वाट पाहू नका, असे आवाहन त्यांनी कार्यकर्त्यांना केले. आमदार डॉ. राहुल पाटील यांनी आपल्या प्रास्ताविकात खासदारांवर कडाडून टीका करत, कार्यकर्त्यांच्या अंगावर येणाऱ्या शिंगावर घेण्याचा सज्जद दम दिला. या मेळाव्याला युवा नेते आदित्य ठाकरे, माजी खासदार चंद्रकांत खैरे, अनिल देसाई, विनायक राऊत, अंबादास दानवे यांच्यासह अनेक आजी-माजी लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी आणि शेतकरी बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

विषारी कॅप्सूल वाटप प्रकरणात सायको किलरचा मास्टरप्लॅन; AI ला विचारले नको ते प्रश्न

मुंबई: मुंबईतील मोहरम मिरवणुकीदरम्यान विषारी कॅप्सूल वाटप करण्याच्या संशयित कटाचा मुंबई पोलिसांनी पर्दाफाश केला आहे. या प्रकरणात फैयाज निसार हुसेन प्रेमजी नावाच्या आरोपीला अटक करण्यात आली असून, त्याच्याकडून १४,९०० संशयित विषारी कॅप्सूल जप्त करण्यात आल्याची माहिती पोलिसांनी दिली आहे. या कारवाईमुळे मोठी दुर्घटना टळल्याचा प्राथमिक अंदाज व्यक्त केला जात आहे. तपासानुसार, मिरवणुकीत काही

लोकांना या कॅप्सूल "व्हिटॅमिन" किंवा "इन्सुलिन" ब्रँडवर असल्याचे सांगून दिल्या जात होत्या. काही नागरिकांना संशय आल्याने त्यांनी कॅप्सूलची माहिती पोलिसांना दिली. त्यानंतर पोलिसांनी तातडीने तपास सुरू करत आरोपीला ताब्यात घेतले.

पोलिसांच्या प्राथमिक तपासात अनेक महिन्यांपासून किरकोळ बिघाडामुळे नादुरुस्त अवस्थेत धूळ खात पडली आहे. ऐनवेळी रुग्णांना, विशेषतः गरोदर मातांना हक्काची रुग्णवाहिका उपलब्ध होत नसल्यामुळे, नागरिकांना आपला जीव मुठीत धरून खाजगी वाहनांचा आणि ऑटोचा आधार घ्यावा लागत आहे. आरोग्य विभागाच्या या हलगर्जीपणामुळे परिसरातील जनतेमधून तीव्र संताप व्यक्त

पदार्थाची अधिकृत फॉरेन्सिक तपासणी सुरू असून अंतिम अहवालाची प्रतीक्षा आहे. या प्रकरणात काही जणांनी कॅप्सूलचे सेवन केल्यामुळे त्यांची प्रकृती बिघडल्याची माहिती समोर आली आहे. संबंधितांना तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून काही रुग्णांवर अद्याप उपचार सुरू आहेत. तपासादरम्यान आरोपीने इंटरनेट, गुगल आणि एआयच्या माध्यमातून विषारी पदार्थाबाबत माहिती शोधल्याचा संशय पोलिसांना

आहे. तसेच या प्रकरणामागे आणखी कोणी सहभागी आहे का, किंवा हा मोठ्या कटाचा भाग होता का, याचाही तपास सुरू आहे. मुंबई पोलिसांनी नागरिकांना कोणत्याही अनोळखी व्यक्तीकडून मिळणाऱ्या औषधांच्या गोळ्या किंवा कॅप्सूल स्वीकारू नयेत, असे आवाहन केले आहे. या प्रकरणातील सर्व बाबींची सखोल चौकशी सुरू असून फॉरेन्सिक अहवाल आणि तपासातून पुढील माहिती समोर येण्याची शक्यता आहे.

आरोग्य खात्याचा गलथान कारभार करतोय रुग्णांच्या जीवाशी खेळत; रुग्णवाहिका पडली धूळखात

नादुरुस्त रुग्णवाहिका त्रित दुरुस्त करून रुग्णसेवा 24 तास उपलब्ध न केल्यास ग्रामस्थांनी प्रशासनाविरोधात तीव्र आंदोलनाचा इशारा

हिंदू प्रकाशवार्ता | अशोक पवार
परभणी : परभणी जिल्ह्यातील जितूर तालुक्यातील इंदोरी प्राथमिक आरोग्य केंद्राचा दिसाळ आणि भोंगळ कारभार तिच्या नातेवाईकांनी तातडीने आशा वर्कर कार्यकर्त्यांशी संपर्क साधला. आशा वर्करने तत्परात दाखवत १०८ रुग्णवाहिकेसाठी कंट्रोल रूमशी संपर्क केला असता, "सध्या हाहन उपलब्ध नाही" असे धक्कादायक आणि बेजबाबदार उत्तर देण्यात आले. धक्कादायक बाब म्हणजे, प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या आवारात १०८ रुग्णवाहिका उभी असतानाही ती नादुरुस्त असल्याने सेवेत नव्हती. शेवटी नाईलाजास्तव नातेवाईकांना महागडे भाडे देऊन खाजगी ऑटोचा सहारा घ्यावा लागला आणि त्या गरोदर महिलेला येलदरी आरोग्य केंद्रात दाखल करावे

केला जात आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, सावळी गावातील एका गर्भवती महिलेला अचानक प्रसूती कळा सुरू झाल्याने तिच्या नातेवाईकांनी तातडीने आशा वर्कर कार्यकर्त्यांशी संपर्क साधला. आशा वर्करने तत्परात दाखवत १०८ रुग्णवाहिकेसाठी कंट्रोल रूमशी संपर्क केला असता, "सध्या हाहन उपलब्ध नाही" असे धक्कादायक आणि बेजबाबदार उत्तर देण्यात आले. धक्कादायक बाब म्हणजे, प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या आवारात १०८ रुग्णवाहिका उभी असतानाही ती नादुरुस्त असल्याने सेवेत नव्हती. शेवटी नाईलाजास्तव नातेवाईकांना महागडे भाडे देऊन खाजगी ऑटोचा सहारा घ्यावा लागला आणि त्या गरोदर महिलेला येलदरी आरोग्य केंद्रात दाखल करावे

लागले. सुदैवाने माता आणि बाळ सुखरूप

असले, तरी वेळेवर रुग्णवाहिका न मिळाल्याने मोठा अनर्थ घडू शकला असता, अशी भीती स्थानिकांनी व्यक्त केली आहे. स्थानिक नागरिकांच्या म्हणण्यानुसार, वरिष्ठ कार्यालयाकडे आणि जिल्हा आरोग्य अधिकाऱ्यांकडे वारंवार लेखी निवेदने देऊन आणि दूरध्वनीद्वारे कळवूनही या रुग्णवाहिकेच्या दुरुस्तीकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष केले जात आहे. शासनाने सर्वसामान्य आणि गरीब रुग्णांसाठी करोडो रुपये खर्च करून ही मोफत सेवा सुरू केली आहे, मात्र स्थानिक अधिकाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे ग्रामीण भागातील गरीब कामगार आणि रुग्णांचे हाल बेहाल होत आहेत. ऐन आणीबाणीच्या प्रसंगी खाजगी वाहनचालक मागेल तेवढे अवाढव्य भाडे उकळतात, जे गरीब रुग्णांना

परवडणारे नसते. या गंभीर प्रकरणाची दखल घेत सावळी आणि येलदरी परिसरातील समस्त ग्रामस्थांनी परभणीच्या जिल्हा आरोग्य अधिकाऱ्यांकडे तातडीने एकमुष्टी मागणी केली आहे. नादुरुस्त असलेली १०८ रुग्णवाहिका २४ तासांच्या आत दुरुस्त करून रुग्णसेवेसाठी पूर्ववत सुरू करावी, तसेच "वाहन उपलब्ध नाही" असे बेजबाबदार उत्तर देणाऱ्या संबंधित दोषी कर्मचाऱ्यांवर कडक कायदेशीर कारवाई करण्यात यावी. गर्भवती महिलांच्या आणि ग्रामीण रुग्णांच्या जीवनाशी खेळणारा हा प्रकार आरोग्य विभागाने तात्काळ बंद करावा, अन्यथा रस्त्यावर उतरून तीव्र आंदोलन छेडण्याचा इशारा येलदरी परिसरातील नागरिकांनी दिला आहे.

पाहिजेत

श्री वरद कन्स्ट्रक्शन कंपनी संभाजीनगर येथे 3 वर्ष अनुभव असलेल्या सिव्हिल इंजिनियर च्या जागा भरणे आहे.इच्छुक उमेदवार यांनी ईमेल आयडी नंबर shrivaradconstructionco@gmail.comवर आपले अर्ज पाठवावे किंवा मोबाईल नंबर 9923104521/9226611011वर संपर्क साधावा.

कार्यालय : श्री वरद कन्स्ट्रक्शन कंपनी, नंबर 515,5वा माळा, वासु इलाईट स्वेअर बीड बायपास रोड छत्रपती संभाजी नगर येथे कार्यालयीन वेळेत समक्षत भेटावे.

सं पा द की य

१४६ वर्षांमधील सर्वात कोरडा जून आणि घोंगावते दुष्काळाचे सावट

केरळमध्ये मान्सूनचे आगमन वेळेवर झाले असले, तरी जून महिना संपत आला तरी पावसाने घेतलेली दडी आणि देशभरात निर्माण झालेली पावसाची तब्बल ४३ टक्के तूट अत्यंत चिंताजनक आहे. यंदाचा जून महिना गेल्या १४६ वर्षांमधील सर्वात कोरडा जून ठरल्याची धक्कादायक नोंद झाली आहे. मध्य भारतात ५९ टक्के, तर शेजारील गुजरातमध्ये तब्बल ८४ टक्के कमी पाऊस झाला आहे. महाराष्ट्रातही मान्सून खोळंबल्याने बळीराजाची पेरणीची कामे पूर्णपणे ठप्प झाली आहेत. १५ जूननंतर मोसमी वाऱ्यांची वाटचाल अचानक थांबल्यामुळे देशातील बहुतांश भागांत कोरडे वातावरण आणि निरभ्र आकाश पाहायला मिळत आहे. मुंबई आणि पुण्यात सुरुवातीला काही दिवस हजेरी लावल्यानंतर पावसाने पुन्हा एकदा दडी मारली आहे, ज्यामुळे खरीप हंगामावर आणि देशाच्या जलसाठ्यांवर फार मोठे संकट ओढवले आहे. या भीषण परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर, केंद्रीय कृषी मंत्रालयाने कमी पावसाचा फटका बसणाऱ्या जिल्ह्यांसाठी आपत्कालीन योजना तयार केल्याची माहिती केंद्रीय कृषी मंत्री शिवराज सिंह चौहान यांनी दिली आहे. देशातील २११ जिल्हे, जिथे सिंचनाची व्याप्ती २५ टक्के किंवा त्याहून कमी आहे, त्यांना 'उच्च प्राधान्य' देऊन विशेष मदत मेळण्याची घोषणा करण्यात आली आहे. सरकारी पातळीवर अशा कागदी योजना तयार असल्या, तरी प्रत्यक्षात कोरड्या पडलेल्या विहिरी आणि धरणांमध्ये पाणी आणण्यासाठी या योजना किती प्रभावी ठरणार, हा मोठा प्रश्न आहे. देशाची अर्थव्यवस्था आणि कोट्यवधी शेतकऱ्यांचे जीवन पूर्णपणे मान्सूनवर अवलंबून असताना, अशा आपत्कालीन घोषणा केवळ तात्पुरती मलमपट्टी ठरतात, हीच आतापर्यंतची वस्तुस्थिती आहे. हवामान तज्ज्ञांच्या मते, यंदा सरासरीपेक्षा १० टक्के कमी पाऊस पडण्याचा अंदाज असून, देशावर दुष्काळाचे सावट गडद झाले आहे. त्यातच वर्षाच्या उत्तरार्धात 'एल निनो'चा प्रभाव अधिक तीव्र होण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे. जर एल निनोची पकड मजबूत झाली, तर देशाच्या ४ ट्रिलियन डॉलर्सच्या अर्थव्यवस्थेला मोठा फटका बसू शकतो, अशी भीती व्यक्त होत आहे. पावसाच्या या लहरीपणामुळे मुंबई, ठाण्यासह महाराष्ट्रातील अनेक प्रमुख शहरांमध्ये आतापासूनच पाणी कपात आणि वापरावरील निर्बंध लागू करण्यात आले आहेत. जर पावसाने जुलै महिन्यातही अशीच ओढ दिली, तर केवळ शेतीच नव्हे, तर शहरांमधील पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न अत्यंत उग्र रूप धारण करेल. हवामान विभागाने जुलैच्या सुरुवातीला पाऊस पुन्हा सक्रिय होईल आणि कोकण किनारपट्टीसह संपूर्ण देशात मान्सूनचा विस्तार होईल, असा दिलासादायक अंदाज वर्तवला असला, तरी केवळ निसर्गाच्या भरवशावर हात बांधून बसणे प्रशासनाला परवडणारे नाही. सरकारी अधिकाऱ्यांनी तातडीने जल व्यवस्थापन आणि जलसंधारणाच्या पायाभूत सुविधांची देखभाल करणे युद्धपातळीवर सुरू केले पाहिजे. केवळ आपत्कालीन योजनांचे गाजर न दाखवता, शेतकऱ्यांना बियाणे, खते आणि आर्थिक मदत वेळेत कशी मिळेल, याचे चोख निवेदन करणे गरजेचे आहे. दुष्काळाचे हे घोगावते संकट वेळीच ओळखून प्रशासनाने आता कमालीची खबरदारी घेतली पाहिजे, अन्यथा देशासमोरील आर्थिक आणि अन्नसुरक्षेचे आव्हान नियंत्रणाबाहेर जाण्यास वेळ लागणार नाही.

दिल्लीचा धडा विसरले छत्रपती संभाजीनगर?

पान १ वरून ->

व्यावसायिक उपक्रम सुरू असून, स्पर्धा परीक्षांची तयारी करणारे शेकडो विद्यार्थी दररोज तासन्तास या तळधरांमध्ये बसत असल्याचे वास्तव समोर आले आहे.

नियमांनुसार तळधराचा वापर पार्किंग किंवा स्टोररूमसाठीच करण्याची परवानगी असते. मंजूर बांधकाम आराखडा, अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र (एनओसी) आणि बांधकाम परवानगीतही तळधराचा वापर याच उद्देशासाठी नमूद केलेला असतो. मात्र प्रत्यक्षात अनेक ठिकाणी या नियमांकडे दुर्लक्ष करून तळधरांचे व्यावसायिक वापरात रूपांतर करण्यात आले आहे.

एमपीएससी, यूपीएससी, बँकेिंग, रेल्वे तसेच विविध स्पर्धा परीक्षांची तयारी करणारे विद्यार्थी सकाळपासून रात्रीपर्यंत या तळधरांमध्ये अभ्यास करत अरहातत. सध्या पावसाळा सुरू असल्याने या विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेबाबत गंभीर प्रश्न निर्माण झाले आहेत.

काही तळधरांमध्ये एकच प्रवेश आणि निर्गमन मार्ग आहे. अनेक ठिकाणी नैसर्गिक वायुवीजनाचा अभाव असून आपत्कालीन परिस्थितीत बाहेर पडण्यासाठी स्वतंत्र मार्ग उपलब्ध नाही. अग्निशमन यंत्रणा अपुरी असल्याचेही दिसून येते. पावसाचे पाणी शिरणे, शॉर्टसर्किट किंवा आग लागल्यास मोठी जीवितहानी होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. दिल्लीतील दुर्घटनेने अशाच निष्काळजीपणाची भीषण किंमत देशाने आधीच मोजली आहे.

इतकेच नव्हे, तर शहरातील काही तळधरांमध्ये नर्सरी शाळा, मेडिकल स्टोअर्स, कार्यालये तसेच काही खासगी रुग्णालयांचे विभागही सुरू असल्याचे चित्र आहे. येथे एकूण हा प्रश्न केवळ अभ्यासिकांपुरता मर्यादित राहत नाही, तर तो देशात सर्व जणही सुकेशी संबंधित ठरतो.

विशेष म्हणजे, विद्यार्थ्यांकडून दरमहा एक हजार ते चौदाशे रुपये शुल्क आकारले जाते; मात्र त्याबद्दल्यात सुरक्षित वातावरणाची हमी दिली जात नाही. स्पर्धा परीक्षांची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पर्याय नसल्याने ते जीव धोक्यात घालून अशा तळधरांमध्ये अभ्यास करण्यास भाग पडत असल्याचे वास्तव आहे.

दिल्ली दुर्घटनेनंतर छत्रपती संभाजीनगरमध्येही काही दिवस तपासणी मोहीम राबविण्यात आली. नोटिसा बजावण्यात आल्या. मात्र त्यानंतरची कारवाई कितपत प्रभावी ठरली, हा प्रश्न आजही कायम आहे. नोटिसा मिळाल्यानंतर किती नियमबाह्य अभ्यासिका बंद झाल्या, किती तळधरांचा मूळ वापर पुन्हा पार्किंगसाठी करण्यात आला आणि किती जणांवर दंडात्मक कारवाई झाली, याची माहिती प्रशासनाने सार्वजनिक केलेली नाही.

प्रशासनाच्या नोंदीत पार्किंग आणि प्रत्यक्षात विद्यार्थ्यांनी भरलेली अभ्यासिका, हा केवळ नियमभंगाचा विषय नाही; तर तो विद्यार्थ्यांच्या जीवित सुरक्षेशी संबंधित गंभीर प्रश्न आहे.दिल्लीसारखी दुर्घटना घडल्यानंतर कारवाई करण्यापेक्षा ती घडूच नये, यासाठी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करणे हीच प्रशासनाची खरी जबाबदारी आहे. महानगरपालिका, नगररचना विभाग, अग्निशमन विभाग आणि जिल्हा प्रशासनाने संयुक्त विशेष मोहीम राबवून शहरातील सर्व तळधरांची प्रत्यक्ष तपासणी करावी, मंजूर आराखड्याची पडताळणी करावी, नियमबाह्य वापर तातडीने बंद करावा आणि जीवितास धोका निर्माण करणाऱ्या आस्थापनांवर कठोर कारवाई करावी, अशी मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

संपादकीय

धागे तुटतात तेव्हा... आयुष्य शिकवतं!

जीवन हे एका सुई-दोऱ्याच्या नात्यासारखे असते. कधी धागे घट्ट विणले जातात, तर कधी अचानक तुटून जातात. पण प्रत्येक तुटलेला धागा हा केवळ वेदनेचा क्षण नसतो तर तो आयुष्याने दिलेला एक धडा असतो. “फाटक असो वा तुटक... नशीब सोडून सगळं काही शिवता येतं” हा साधा वाटणारा संदेश जीवनाच्या गाभ्याला स्पर्श करणारा आहे. आजच्या काळात माणूस सर्व काही मिळविण्याच्या स्पर्धेत इतका गुंतला आहे की, अपयश किंवा तुटलेले नाते स्वीकारण्याची त्याची क्षमता कमी होत चालली आहे. एक परीक्षा नापास झाली की आयुष्य संपल्यासारखे वाटते. एखादा व्यवसाय तोट्यात गेला की जगण्याचा अर्थ हरवतो. एखाद्या नात्यात फट पडली की स्वतःचे अस्तित्त्व निरर्थक वाटू लागते. परंतु निसर्गाचा नियम वेगळा आहे. जे तुटते ते पुन्हा जोडता येते, जे हरवते ते पुन्हा कमावता येते, मात्र त्यासाठी धैर्य, संयम आणि प्रयत्नांची सुई हाती घ्यावी लागते.

एक शिंपी फाटलेले कपडे शिवतो. तो कपड्याला दोष देत बसत नाही. तो सुटलेले धागे शोधतो, सुईत दोरा ओवतो आणि पुन्हा त्याला आकार देतो. माणसाचे आयुष्यही असेच आहे. संकटे, अपयश, दुःख, विश्वासघात हे सर्व आयुष्याला फाडून टाकतात. पण प्रश्न असा आहे की, आपण त्याला शिवण्याचा प्रयत्न करतो का? की नशिबाला दोष देत बसतो? आज समाजात नशिबवाद मोठ्या प्रमाणावर वाढताना दिसतो. “माझ्या नशिबातच

नाही”, “देवानेच असे लिहिले आहे”, “माझे कर्मच वाईट आहे” अशा वाक्यांमुळे प्रयत्नांची शक्ती कमकुवत होते. प्रत्यक्षात इतिहासातील प्रत्येक परिवर्तन हे नशिबावर नव्हे तर जिद्दीवर घडले आहे. महात्मा फुले, राजर्षी शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी जर नशिबावर विश्वास ठेवला असता, तर समाज परिवर्तनाचा इतिहास कधीच घडला नसता. त्यांनी परिस्थितीला दोष न देता परिस्थिती बदलण्याचे धाडस केले.

आजच्या तरुण पिढीसमोर सर्वात मोठे आव्हान म्हणजे अपयश सहन करण्याची क्षमता कमी होणे. सोशल मीडियाच्या झगमगाटात प्रत्येकाला यशाचे प्रदर्शन दिसते, पण त्या यशामागील संघर्ष दिसत नाही. त्यामुळे स्वतःचे जीवन इतरांशी तुलना करताना अनेकजण नैराश्याच्या गर्तेत जातात. एखादा विद्यार्थी कमी गुण मिळाल्यामुळे निराश होतो, बेरोजगार युवक नोकरी न मिळाल्यामुळे स्वतःलाच दोष देतो. पण हे विसरले जाते की, तुटलेले धागे पुन्हा जोडण्यासाठी वेळ लागतो. जीवनात प्रत्येकाला काही ना काही गमवावे लागते. कोणाचे बालपण गरिबीत जाते, कोणाचे शिक्षण अर्धवट राहते, कोणाला नात्यांमध्ये फसवणूक सहन करावी लागते, तर कोणाला सामाजिक अन्यायाचा सामना करावा लागतो. पण या सर्व वेदना माणसाला अधिक सक्षम बनवू शकतात. कारण जखम जितकी खोल, तितकी शिकवण मोठी असते. समाजातही हेच लागू पडते. एखाद्या

समाजावर अन्याय झाला, त्याचे हक्क हिरावले गेले, त्याची प्रतिष्ठा तुडवली गेली, तरी तो समाज पुन्हा उभा राहू शकतो. मात्र त्यासाठी आत्मविश्वासाची सुई आणि एकतेचा दोरा आवश्यक असतो. विखुरलेल्या धाग्यांनी वस्त्र तयार होत नाही. तसेच विभागांलेल्या समाजाने परिवर्तन घडत नाही. म्हणूनच संघर्षाच्या काळात एकजूट ही सर्वात मोठी ताकद ठरते. आज अनेक कुटुंबे तुटत आहेत. संवादाचा अभाव, अहंकार, आर्थिक स्पर्धा आणि भौतिक अपेक्षा यामुळे नात्यांचे धागे कमकुवत होत आहेत. नात्यांमध्ये आलेल्या छोट्या फटी वेळेवर शिवल्या गेल्या नाहीत तर त्या मोठ्या दरीत बदलतात. क्षमा, समजूतदारपणा आणि संवाद हे नात्यांना शिवणारे दोरे आहेत. जेव्हा हे दोरे तुटतात तेव्हा माणूस गदीत असूनही एकटा पडतो.

या चित्रातील सुई आणि दोरा केवळ शिवणकामाचे साधन नाहीत, तर ते जीवनाचे तत्त्वज्ञान आहेत. सुई टोचते, पण जोडते. संघर्षही तसाच

शून्यासाठी बहुजनांचा संघर्ष : एक परखड वास्तव- डॉ.प्रदीप शिंदे

आज बहुजन समाज एका गंभीर राजकीय, सामाजिक आणि वैचारिक संभ्रमातून जात आहे. आरक्षणाच्या नावावर ओबीसी,एस्सी, एसटी आणि इतर वंचित घटक परस्परांशी संघर्ष करत आहेत; परंतु हा संघर्ष प्रत्यक्षात वाढत्या संधींसाठी नसून कमी होत चाललेल्या संधींच्या वाटणीसाठी आहे. खाजगीकरणांमुळे सार्वजनिक क्षेत्रातील नोकऱ्या आणि संस्थांचे प्रमाण सातत्याने घटत असताना, संविधानिक आरक्षणाची प्रभावी व्याप्तीही संकुचित होत चालली आहे.यामुळे एक विचित्र परिस्थिती निर्माण झाली आहे.संधी कमी होत आहेत,पण त्या कमी का होत आहेत यावर चर्चा करण्याऐवजी बहुजन समाज एकमेकांच्या वाटांावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत आहे.हीच या काळातील सर्वात मोठी वैचारिक शोकांतिका आहे.

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी "शिका, संघटित व्हा, संघर्ष करा" ही घोषणा दिली होती.या घोषणेचा गाभा हा वंचित समाजात जागृती, एकजूट आणि अन्यायाविरुद्ध सामूहिक प्रतिकार निर्माण करणे हा होता. परंतु आज परिस्थिती अशी आहे की "संघटित व्हा" या तत्त्वाऐवजी

"विभाजित व्हा" ही मानसिकता अधिक प्रभावी होताना दिसते. संघर्ष व्यवस्थेविरुद्ध नसून वंचितांमध्येच सुरू आहे.आरक्षणाचा मूळ उद्देश केवळ इतर वंचित घटक परस्परांशी संघर्ष शतकानुशतके सामाजिक,शैक्षणिक आणि आर्थिकदृष्ट्या वंचित ठेवलेल्या घटकांना मुख्य प्रवाहात आणण्याचे साधन होते.त्याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे ते दीन-दलित,शोषित, वंचित समाजघटकांमध्ये ऐक्य निर्माण करण्याचे एक लोकशाही माध्यम होते. आरक्षणाचे तत्त्वज्ञान विभाजनाचे नव्हे तर प्रतिनिधित्वाचे आणि सामाजिक एकात्मतेचे आहे.परंतु मनुवादी सामाजिक रचनेची ऐतिहासिक पद्धत नेहमीच वंचितांना एकत्र येऊ न देण्याची राहिली आहे. "फोडा आणि राज्य करा" हे तिचे मूलभूत तंत्र आहे.आजही विविध बहुजन घटकांमध्ये संशय,अविश्वास आणि संघर्ष निर्माण करून त्यांची सामूहिक राजकीय शक्ती कमकुवत केली जात आहे. दुर्दैवाने,या जाळ्यात बहुजन समाजातील काही घटक अडकलेले दिसतात.व्यवस्थेविरुद्ध लढण्याऐवजी ते इतर वंचित घटकांनाच आपला प्रतिस्पर्धी मानू लागले आहेत.ही

केवळ राजकीय चूक नाही,तर वैचारिक पराभवाची सुरुवात आहे.बाबासाहेब आंबेडकरांनी आपल्या "States and Minorities" या ऐतिहासिक दस्तऐवजात राज्य समाजवादाची (State Socialism) संकल्पना मांडली होती. त्यांनी महत्त्वाच्या उद्योगधंद्यांवर, विमा क्षेत्रावर,शेतीच्या नियोजनावर आणि मूलभूत आर्थिक साधनांवर लोकशाही राज्याचे नियंत्रण असावे, अशी भूमिका घेतली होती. यामागील लढती, तेव्हा व्यवस्थेला कोणतेही आव्हान निर्माण होत नाही. व्यवस्थेचा विजय तेव्हाच होतो, जेव्हा शोषितांचा संघर्ष शोषकांविरुद्ध न राहता शोषितांमध्येच सुरू होतो. म्हणूनच आजची खरी गरज आरक्षणातील वाटांच्या संघर्षापलीकडे जाण्याची आहे.खाजगी क्षेत्रात सामाजिक प्रतिनिधित्व,सार्वजनिक क्षेत्राचे संरक्षण,गुणवत्तापूर्ण शिक्षण, रोजगारनिर्मिती आणि आर्थिक लोकशाही यासाठी संयुक्त बहुजन लढा उभारण्याची गरज आहे.बाबासाहेबांच्या "शिका, संघटित व्हा, संघर्ष करा" या

समाज आज "शून्य"च्या वाटणीवर भांडत आहे.खाजगीकरणांमुळे आरक्षणाच्या संधी शून्याकडे झुकत आहेत; पण त्या शून्याची निर्मिती करण्याचा आर्थिक आणि राजकीय धोरणांविरुद्ध व्यापक संघर्ष उभा राहताना दिसत नाही. उलट,शून्याचे वर्गीकरण करण्यातच ऊर्जा खर्च होत आहे.

मनुवादी आणि भांडवलशाही शक्तींसाठी ही आदर्श परिस्थिती आहे. कारण जेव्हा वंचित समाज परस्परांशी लढतो, तेव्हा व्यवस्थेला कोणतेही आव्हान निर्माण होत नाही. व्यवस्थेचा विजय तेव्हाच होतो, जेव्हा शोषितांचा संघर्ष शोषकांविरुद्ध न राहता शोषितांमध्येच सुरू होतो. म्हणूनच आजची खरी गरज आरक्षणातील वाटांच्या संघर्षापलीकडे जाण्याची आहे.खाजगी क्षेत्रात सामाजिक प्रतिनिधित्व,सार्वजनिक क्षेत्राचे संरक्षण,गुणवत्तापूर्ण शिक्षण, रोजगारनिर्मिती आणि आर्थिक लोकशाही यासाठी संयुक्त बहुजन लढा उभारण्याची गरज आहे.बाबासाहेबांच्या "शिका, संघटित व्हा, संघर्ष करा" या मंत्राचा अर्थ आज नव्याने समजून

महाकर्जमाफीच्या अंमलबजावणीला वेग जुलैच्या दुसऱ्या आठवड्यापासून लाभार्थ्यांना कर्जमुक्तीचा लाभ मिळणार

महाराष्ट्राची संपूर्ण अर्थव्यवस्था आणि संस्कृती ही कृषी क्षेत्राभोवती फिरते. परंतु, गेल्या काही वर्षात निसर्गाचे चक्र पूर्णपणे बदलले आहे. कधी अवेळी येणारा पाऊस, कधी तीव्र दुष्काळ, तर कधी गारपीट, अतिवृष्टी आणि महापूर... एकामागून एक येणाऱ्या या नैसर्गिक संकटांमुळे राज्यातील बळिराजा पुरता कोलमडून गेला आहे. कर्जबाजारीपणाच्या गर्तेत अडकलेल्या या शेतकरी बांधवांला पुन्हा पायावर उभे करण्यासाठी राज्य शासनाने एक अत्यंत धाडसी आणि ऐतिहासिक पाऊल उचलले आहे. ते म्हणजेच 'पुण्यक्षोभ अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना २०२६'.ही योजना केवळ एक तात्पुरती कर्जमुक्ती नसून, आर्थिक संकटात सापडलेल्या शेतकरी बांधवांना सन्मानाने जगण्याची आणि नव्या उमेदीने शेती करण्याची संधी देणारी 'नवसंजीवनी' ठरणार आहे.

महाकर्जमुक्तीची अंमलबजावणी अंतिम टप्प्यात राज्य शासनाची आजवरची सर्वात मोठी महाकर्जमुक्ती योजना **यात २ लाख रुपयांपर्यंत कर्जमुक्ती:** जे शेतकरी थकबाकीदार आहेत, अशा पात्र शेतकऱ्यांना २ लाख रुपयांपर्यंतच्या

कर्जमुक्तीचा थेट लाभ दिला जात आहे. यापूर्वीच्या 'महात्मा जोतिराव फुले शेतकरी कर्जमुक्ती योजने'चे लाभार्थी असलेल्या पात्र शेतकऱ्यांसाठीही शासनाने यात विशेष व स्वतंत्र तरतूद केली आहे.

एकवेळ समझोता योजना (OTS): ज्या शेतकऱ्यांची थकबाकी २ लाख रुपयांपेक्षा जास्त आहे, त्यांच्यासाठी 'वन टाईम सेटलमेंट' (OTS) म्हणजेच एकवेळ समझोता योजना लागू करण्यात आली आहे.यात शेतकऱ्यांनी आपल्या हिश्शाची रक्कम भरल्यानंतर, राज्य शासन कर्जमुक्ती रक्कम थेट शेतकऱ्यांच्या कर्ज खात्यात जमा करणार आहे.

नियमित कर्जफंड करणाऱ्यांना ५० हजारांचे प्रोत्साहन: अनेक शेतकरी अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीतही बँकेच्या कर्जाची नियमित परतफेड करतात. अशा प्रामाणिक कर्जदार शेतकऱ्यांमध्ये अन्यायाची भावना निर्माण होऊ नये, म्हणून शासनाने त्यांना ५० हजार रुपयांपर्यंत प्रोत्साहनपर लाभ देण्याचा स्तुत्य निर्णय घेतला आहे.

डिजिटल तंत्रज्ञान आणि पारदर्शकता

कर्जमुक्तीयोजनेच्या अंमलबजावणी मध्ये तांत्रिक अडचणी आणि दिरंगाई होऊ नये यास राज्य शासनाने

' म हा आ य टी ' च्या माध्यमातून संपूर्ण प्रक्रिया ऑनलाईन आणि आधार क्रमांकावर आधारित ठेवली आहे. सर्व बँकांकडून पात्र कर्जखात्यांचा तपशील थेट पोर्टलवर घेतला जात असून, संगणकीय पडताळणीद्वारे अंतिम याद्या तयार केल्या जात आहेत. या याद्या शेतकऱ्यांना सहज पाहता याव्यात यासाठी गाव चावडी, ग्रामपंचायत, बँक शाखा, विकास संस्था आणि आपले सरकार सेवा केंद्र येथे प्रसिद्ध केल्या जाणार आहेत. विशेष म्हणजे, पात्र शेतकऱ्यांना त्यांच्या नोंदणीकृत मोबाईलवर बँकांमार्फत केले पाठवूनही सूचित केले जाणार आहे.

शेतकऱ्यांसाठी महत्त्वाचे आवहन 'आधार प्रमाणिकर' अनिवार्य* शेकऱ्यांनीयोजनेची संपूर्ण प्रक्रिया ऑनलाईन, पारदर्शक आणि आधार क्रमांकावर आधारित ठेवण्यात आली आहे. शेकऱ्नी यादीत नाव आल्यानंतर

लाभ मिळवण्यासाठी शेतकऱ्यांनी आपल्या आधार नंबर किंवा यादीतील विशिष्ट नंबरसह 'आपले सरकार सेवा केंद्रात' किंवा बँकेत जाऊन आपल्या कर्जखात्याचे बायोमेट्रिक/ आधार प्रमाणीकरण करणे गरजेचे आहे. ही माहिती योग्य असल्याची खात्री करून शेतकऱ्यांनी मान्यता दिली, की शासनाकडून थेट कर्जमुक्तीची रक्कम शेतकऱ्यांच्या कर्जखात्यात जमा होईल.आणि एकवेळ समझोता (OTS) योजनेतील लाभार्थ्यांनी प्रथम त्यांचा हिश्शाची रक्कम भरणे आवश्यक आहे, त्यानंतरच शासनाचा कर्जमुक्तीचा लाभ शेतकऱ्यांच्या कर्जखात्यात जमा होईल.यासाठी पात्र शेतकऱ्यांनी आधार प्रमाणिकरण करणे आवश्यक आहे.

तक्रार निवारणासाठी सक्षम यंत्रणा योजनेच्या पारदर्शकतेवर शासनाने विशेष भर दिला आहे. कर्जखात्याच्या माहितीत किंवा बँक तपशीलात काही तांत्रिक त्रुटी असल्यास शेतकऱ्यांना दाद मागता यावी, म्हणून सक्षम तक्रार निवारण व्यवस्था निर्माण करण्यात आली आहे. तसेच

सामर्थ्याकडे पाहायलाच विसरला आहे. अपयश आले की नशिबाला दोष, अडचण आली की परिस्थितीला दोष आणि संघर्ष आला की काळालाच दोष दिला जातो. पण वास्तव हे आहे की, नशीब बदलण्याची ताकद प्रयत्नांमध्ये असते. इतिहासात ज्यांनी मोठी स्वप्ने पाहिली, अन्यायाविरुद्ध उभे राहिले आणि समाजाला दिशा दिली, त्यांनी नशिबावर नव्हे तर स्वतःच्या कर्तृत्वावर विश्वास ठेवला. आज गरज आहे ती तुटलेल्या मनांना जोडण्याची, विखुरलेल्या नात्यांना सांधण्याची आणि विभागल्या गेलेल्या समाजाला पुन्हा एकत्र आणण्याची. कारण तुटणे ही नैसर्गिक प्रक्रिया असू शकते, पण जोडणे ही माणुसकीची ओळख असते. आजपासून नशिबाला दोष देणे थांबवा. आपल्या आयुष्यातील एखादा तुटलेला धागा शोधा. तो धागा एखाद्या नात्याचा असेल, स्वप्नाचा असेल, आत्मविश्वासाचा असेल, शिक्षणाचा असेल किंवा समाजाशी असलेल्या बांधिलकीचा असेल. त्याला पुन्हा जोडण्यासाठी पहिले पाऊल उचला. कारण तुटलेल्या गोष्टींवर रडणारे अनेक असतात, पण त्या पुन्हा उभ्या करणारेच इतिहास घडवतात. इतिहास नशिबावर विश्वास ठेवणाऱ्यांनी नाही, तर तुटलेल्या परिस्थितीला पुन्हा शिवणाऱ्यांनी घडवला आहे. लक्षात ठेवा, नशीब लिहिलेले असू शकते पण आयुष्याची शिवण आपल्या हातात असते!

- **प्रवीण बागडे नागपूर**

मो.क्र. ९९२३६२०९९९

आज माणूस नशिबाला दोष देण्यात

इतका व्यस्त झाला आहे की, स्वतःच्या

घेण्याची आवश्यकता आहे.बहुजन आज शून्य होत चाललेल्या संधींच्या वाटणीवर भांडत आहेत, तर त्या संधी शून्य करणाऱ्या धोरणांविरुद्ध पुरेशा ताकदीने उभे राहत नाहीत. ज्यांनी आरक्षणाची व्याप्ती कमी केली, त्यांच्यावर प्रश्न विचारण्याऐवजी बहुजन एकमेकांवर संशय घेत आहेत; आणि हीच व्यवस्थेची पहिले मोठी राजकीय यशस्विता आहे.शून्याचे वर्गीकरण करून कोणीही समृद्ध होत नाही. शून्य निर्माण करणाऱ्या व्यवस्थेविरुद्ध सामूहिक संघर्षकेल्याशिवायसामाजिक न्यायाचे स्वप्न पूर्ण होणार नाही.म्हणूनच आजची गरज आहे.ओबीसी विरुद्ध एससी, एसटी विरुद्ध ओबीसी, किंवा कर्जात बसत असलेल्या विरुद्ध दुसरा वंचित समूह असा संघर्ष नव्हे; तर सामाजिक न्याय, रोजगारनिर्मिती, सार्वजनिक क्षेत्राचे संरक्षण आणि खाजगी क्षेत्रातील प्रतिनिधित्वासाठी संयुक्त बहुजन संघर्ष. शून्यासाठी भांडणारे समाज इतिहास घडवत नाहीत; शून्य निर्माण करणाऱ्या व्यवस्थेला आव्हान देणारे समाज इतिहास बदलतात.

— डॉ.प्रदीप शिंदे-

7385635505,संतारा.

या तक्रारींचे तात्काळ निराकरण करण्यासाठी जिल्हास्तरावर विशेष समितीसुद्धा नियुक्त करण्यात आली आहे.

प्रशासकीय समन्वय सहकार विभाग, जिल्हाधिकारी, बँका, महाआयटी, ग्रामपंचायती आणि स्थानिक प्रशासन या सर्व घटकांमध्ये राज्य शासनाने अचूक समन्वय साधला आहे. विविध स्तरांवर कर्मचाऱ्यांना विशेष प्रशिक्षण दिल्यामुळे ही संपूर्ण प्रक्रिया अत्यंत सुलभ आणि गतिमान झाली आहे.

पुण्यक्षोभ अहिल्यादेवी होळकर शेतकरी कर्जमुक्ती योजना २०२६ च्या माध्यमातून राज्यातील लाखो शेतकरी पुन्हा एकदा 'कर्जमुक्त' होऊन 'कर्जपात्र' होणार आहेत. त्यांना नवीन पीक कर्ज मिळण्याचा मार्ग मोकळा होणार आहे. जुलैच्या दुसऱ्या आठवड्यापासून सुरू कर्जमुक्तीचा लाभ राज्याच्या कृषी अर्थव्यवस्थेला एक नवी गती, नवी ऊर्जा आणि बळिराजाला सन्मानाने जगण्याचा नवा विश्वास देणारा ठरणार आहे.

---काशीबाई थोरात-

धायगुडे वरिष्ठ सहायक संचालक मंत्रालय, मुंबई

मनसे विद्यार्थी सेनेचे आक्रमक आंदोलन; 23 महिन्यांच्या चिमुकल्याला मारहाण झाल्याने 'फर्स्ट क्राय प्री-स्कूल'ची केली तोडफोड!

हिंदू प्रकाशवार्ता | प्रतिनिधी

छत्रपती संभाजीनगर : शहरातील सिडको एन-९ भागातील 'फर्स्ट क्राय इंटेलेक्टुअल प्री-स्कूल'मध्ये शाळा प्रशासनाच्या अक्षम्य हलगर्जीपणामुळे एका २३ महिन्यांच्या चिमुकल्याला वर्गमित्राकडून मारहाण झाल्याचा धक्कादायक प्रकार समोर आला आहे. या घटनेचा जाब विचारण्यासाठी आज, २८ जून रोजी महाराष्ट्र नवनिर्माण विद्यार्थी सेनेच्या (मनविसे) पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांनी शेट शाळेत धडक देत आक्रमक आंदोलन केले. यावेळी संतप्त मनसैनिकांनी शाळेची जोरदार तोडफोड करत व्यवस्थापनाला चांगलाच इंगा दाखवला. विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेबाबत झालेल्या या गंभीर निष्काळजीपणाचा निषेध करण्यासाठी मनसे विद्यार्थी सेनेचे पदाधिकारी आणि कार्यकर्ते सकाळीच आक्रमकपणे शाळेत पोहोचले. शाळा प्रशासनाविरोधात जोरदार घोषणाबाजी करत संतप्त कार्यकर्त्यांनी शेट शाळेत घुसून तोडफोड केली. या अचानक झालेल्या आंदोलनामुळे परिसरात आंदोलक प्रचंड तणावाचे वातावरण निर्माण झाले होते. या घटनेनंतर संबंधित दोषींवर

"लहान सुरक्षिततेशी कोणतीही तडजोड खपवून घेतली जाणार नाही. अशा बेजबाबदार शाळा व्यवस्थापनाविरुद्ध कठोर कायदेशीर कारवाई झालीच पाहिजे," असा इशारा मनसेच्या आंदोलनकर्त्यांनी दिला आहे.

रोहित ठेंगे मनसे पदाधिकारी

कठोर कारवाई करण्याची मागणी केली जात आहे. दरम्यान, या संपूर्ण प्रकरणाची पोलीस आणि अधिकृत यंत्रणांकडून चौकशी सुरू असून, अधिकृत तपासानंतरच घटनेचे संपूर्ण सत्य स्पष्ट होईल. मात्र, मनसेच्या या आक्रमक पवित्र्यामुळे शाळा प्रशासनाचे धाबे दणानले आहेत.

सिडको एन-९ मधील फर्स्ट क्राय प्री-स्कूलमध्ये अवघ्या २३ महिन्यांच्या चिमुकल्यासोबत वर्गातच एक वाईट प्रसंग घडला. त्याच्या वर्गमित्राने त्याला मारहाण केली. लहान मुलांच्या सुरक्षेची जबाबदारी असणाऱ्या शाळा व्यवस्थापनाच्या ढिसाळ कारभारामुळे आणि हलगर्जीपणामुळेच हा प्रकार घडल्याचे समोर आले. ही माहिती मिळताच पालकांसह सर्वसामान्यांमध्ये तीव्र संतापाची लाट उसळली होती.

घाटीत मनपा पॅटर्न; रस्ते स्वच्छतेसाठी अत्याधुनिक स्वीपिंग मशीनचे अधिष्ठाता डॉ. शिवाजी सुक्रे यांच्या हस्ते लोकार्पण स्वच्छ, धूळमुक्त व आरोग्यदायी रुग्णालय परिसरासाठी महत्त्वाचे पाऊल

हिंदू प्रकाशवार्ता | प्रतिनिधी

छत्रपती संभाजीनगर : शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (घाटी) प्रशासनाने 'स्वच्छ रुग्णालय म्हणजे सुरक्षित उपचार' या संकल्पनेला मूर्त स्वरूप देत रुग्णालय परिसरातील स्वच्छतेसाठी अत्याधुनिक स्वीपिंग मशीनची खरेदी केली आहे. महानगरपालिकेच्या धर्तीवर रस्ते व मोकळ्या जागांची यांत्रिक पद्धतीने स्वच्छता करण्यासाठी या मशीनचा वापर करण्यात येणार असून,

अधिष्ठाता डॉ. शिवाजी सुक्रे यांच्या हस्ते मशीनचे लोकार्पण करण्यात आले. यावेळी उपअधिष्ठाता डॉ. सुरेश हरबडे, वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. सुचिता जोशी, विभागप्रमुख

डॉ. एम. बी. लिंगायत, डॉ. अविनाश लांब यांच्यासह अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

या मशीनच्या साहाय्याने कमी वेळेत मोठा परिसर

विविध खेळणी, खेळ साहित्याची गाडी, घरसुरंगुडी, खुर्च्या तसेच शैक्षणिक व बालविकासासाठी उपयुक्त साहित्य उपलब्ध करून देण्यात आले. अंगणवाडीची संपूर्ण रंगरंगोटी करण्यात आली असून 'बाला पेट'च्या माध्यमातून भिंतींवर आकर्षक, शैक्षणिक आणि बालमैत्रीपूर्ण चित्रे साकारण्यात आली आहेत. त्यामुळे अंगणवाडीचे रूप पालटले असून बालकांना आनंददायी व प्रेरणादायी वातावरणात शिक्षण घेण्याची संधी उपलब्ध झाली आहे.

प्रभावीपणे स्वच्छ करता येणार असून, रुग्णालयातील अंतर्गत रस्ते आणि मोकळ्या जागांची नियमित साफसफाई यांत्रिक पद्धतीने केली जाणार आहे.

घाटी रुग्णालयात दररोज मराठवाड्यासह राज्यातील विविध भागांतून हजारो रुग्ण उपचारासाठी येतात. त्यांच्यासोबत मोठ्या संख्येने नातेवाईकही रुग्णालयात येत असल्याने परिसरावर मोठा ताण पडतो. अशा परिस्थितीत धूळ, कचरा आणि अस्वच्छता कमी करण्यासाठी ही आधुनिक स्वच्छता व्यवस्था उपयुक्त

संमिश्र वार्ता

घाटीतील अत्याधुनिक ट्रॉमा केअर सेंटरमुळे अपघातग्रस्तांना मोठा दिलासा – आ. प्रदीप जैस्वाल
पालकमंत्री संजय शिरसाठ यांच्या हस्ते ट्रॉमा केअर सेंटर व वॉर्ड क्र. 29 चे लोकार्पण

छत्रपती संभाजीनगर : शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (घाटी) येथे उभारण्यात आलेल्या अत्याधुनिक ट्रॉमा केअर सेंटरमुळे अपघातग्रस्त व गंभीर रुग्णांना वेळेत आणि प्रभावी उपचार मिळून अनेकांचे प्राण वाचविण्यास मोठी मदत होणार असल्याचे प्रतिपादन शिवसेना आमदार तथा घाटी रुग्णालय अभ्यागत समितीचे अध्यक्ष प्रदीप जैस्वाल यांनी केले. राज्याचे सामाजिक न्यायमंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री संजय शिरसाठ यांच्या हस्ते ट्रॉमा केअर सेंटर आणि श्रेणीवर्धित वॉर्ड क्रमांक २९ चे लोकार्पण करण्यात आले. यावेळी ते बोलत होते.

आमदार जैस्वाल म्हणाले की, समृद्धी महामार्गासह जिल्ह्यातील राष्ट्रीय व राज्य महामार्गांवर दररोज अपघात घडत असतात. अशा

परिस्थितीत अत्याधुनिक ट्रॉमा केअर सेंटर ही काळाची गरज होती. या सुविधेमुळे अपघातग्रस्तांना तातडीने उपचार मिळतील. तसेच वॉर्ड क्रमांक २९ च्या श्रेणीवर्धनामुळे रुग्णांसाठी अधिक स्वच्छ, सुसज्ज आणि आधुनिक सुविधा उपलब्ध झाल्या असून रुग्णसेवेचा दर्जाही उंचावला आहे. या लोकहितकारी उपक्रमासाठी अधिष्ठाता डॉ. शिवाजी सुक्रे यांच्यासह सर्व डॉक्टर, अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांचे त्यांनी अभिनेंदन केले.

पालकमंत्री संजय शिरसाठ म्हणाले की, घाटी रुग्णालय हे मराठवाड्यासह राज्यातील १६ जिल्ह्यांतील रुग्णांसाठी आरोग्याचे प्रमुख केंद्र बनले आहे. त्यामुळे जिल्हा नियोजन समितीच्या निधीतून घाटीच्या विकासाला प्राधान्य दिले जाते. सर्वसामान्यांना दर्जेदार

आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी सुरू असलेल्या विकासकामांना सर्वच सहकार्य आवश्यक आहे.

रुग्णालयातील उकाड्याचा प्रश्न उपस्थित करताना शिरसाठ म्हणाले की, अनेक पंध्रे सुरू ठेवूनही रुग्ण व डॉक्टरांना उष्णतेचा त्रास सहन करावा लागत असेल, तर रुग्णालय अधिकाधिक वातानुकूलित करण्याची आवश्यकता आहे. मोठ्या खासगी रुग्णालयांप्रमाणेच गरीब रुग्णांनाही चांगले वातावरण

मिळाले पाहिजे. वातानुकूलित व्यवस्था केवळ आरामासाठी नसून संसर्गाचा धोका कमी करण्यासाठीही महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी सांगितले.

यावेळी त्यांनी पक्षाघात (पॅरालिसिस) झालेल्या रुग्णांवर तातडीने आणि मोफत उपचार करता यावेत यासाठी २५ कोटी रुपयांची अत्याधुनिक यंत्रसामग्री मंजूर झाल्याची माहिती दिली. पुढील १५ दिवसांत ही यंत्रणा घाटी रुग्णालयात दाखल होणार असून मुख्यमंत्री आणि

आरोग्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत तिचे लोकार्पण करण्यात येणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

अधिष्ठाता डॉ. शिवाजी सुक्रे यांच्या कार्याचे कौतुक करताना शिरसाठ म्हणाले की, चांगले काम करणाऱ्यांना विरोध होणे स्वाभाविक असते. मात्र घाटीत झालेला सकारात्मक बदल सर्वसामान्यांना दिसून येत आहे. रुग्णालयातील अंतर्गत राजकारणावर भाष्य करताना त्यांनी सांगितले की, गेल्या अडीच वर्षांत डॉ. सुक्रे यांच्या बदलीचे प्रस्ताव वारंवार आले, मात्र जनहित लक्षात घेऊन ते थांबविण्यात आले. डॉक्टरांनी आपल्या कार्यातून असा विश्वास निर्माण करावा की, रुग्ण आणि जनता त्यांनाच या रुग्णालयात पाहण्याचा आग्रह धरतील.

कार्यक्रमास अधिष्ठाता डॉ. शिवाजी सुक्रे, उपअधिष्ठाता डॉ. विनोद मुंडा, डॉ. सुरेश हरबडे, डॉ. भारत सोनवणे,

डॉ. गायत्री तडवळकर, डॉ. श्रीनिवास गडप्पा, डॉ. एम. बी. लिंगायत, डॉ. सरोजनी जाधव, डॉ. अविनाश लांब, डॉ. एम. एस. बेग, डॉ. प्रसाद देशपांडे, डॉ. प्रभा खैरे, डॉ. बजाज, डॉ. मीनाक्षी भट्टाचार्य, डॉ. दहिफळे, डॉ. शिल्पा असेगावकर, वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. सुचिता जोशी, डॉ. वैशाली उणे-लोखंडे, डॉ. सोनाली देशपांडे, डॉ. सलमान शेख, प्रशासकीय अधिकारी दिलीप गोधणे, सुरक्षा अधिकारी सुरेश भाले, मेट्टून संजीवनी गायकवाड-गवळी, द्रौपदी कर्डिले, माजी महापौर त्र्यंबक तुपे, शिवसेना सचिव अॅड. अशोक पटवर्धन, नगरसेविका हर्षदा शिरसाट, नगरसेवक राजू राजपूत, दीपक पवार, अभ्यागत समिती सदस्य राजू अहिरे, सुनील कोळी यांच्यासह वरिष्ठ डॉक्टर, अधिकारी आणि कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

या उपक्रमासाठी एच जी इन्फ्रा लिमिटेडचे सुरक्षा अधिकारी वीरेंद्र सर आणि शुभम सर यांनी विशेष मार्गदर्शन व सहकार्य केले. तसेच संवेदना डेव्हलपमेंट सोसायटीचे

व्यवस्थापक हरीश लालकोट, प्रकल्प समन्वयक सचिन लिमकर तसेच सचिन डहाळे, इशॉद सय्यद, प्रथमेश हिवळे, वर्षा कापसे आणि देवयानी कापसे यांनी नियोजनापासून

अंमलबजावणीपर्यंत मोलाचे योगदान दिले.

उद्घाटन कार्यक्रमाला शालेय व्यवस्थापन समितीचे अध्यक्ष लखन कापसे, सरपंच दादाभाऊ कापसे, प्रकाश कापसे, अरुण कापसे, गोपीनाथ घोडके, संजय कापसे, प्रशांत प्रकाळे, योगेश कापसे, बाळू दादा, दत्तू कापसे, पांडुरंग आळाड, निवृत्ती कापसे, विजय कापसे यांच्यासह अंगणवाडी सेविका, मदतनीस, पालक आणि ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

यावेळी उपस्थित मान्यवरांनी एच जी फाउंडेशन, एच जी इन्फ्रा लिमिटेड आणि संवेदना डेव्हलपमेंट सोसायटी यांच्या ग्रामीण भागातील बालकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविलेल्या या उपक्रमाचे कौतुक केले. अशा सामाजिक उपक्रमांमुळे बालकांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षणासाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध होत असून त्यांच्या शारीरिक, बौद्धिक आणि मानसिक विकासाला चालना मिळेल, असा विश्वास उपस्थितांनी व्यक्त केला.

बंधूभाव जागविणारे साहित्य निर्माण होण्याची गरज : प्रा. डॉ. सर्जेराव ठोंबरे

छत्रपती संभाजीनगर | मराठवाड्याच्या सांस्कृतिक व साहित्यिक वैभवात मोलाची भर घालत, समाजात

सध्या पसरलेले वैचारिक अविश्वासाचे वातावरण दूर करण्याची आणि बंधूभाव जागवणारे दर्जेदार साहित्य निर्माण करण्याची नितांत गरज असल्याचे प्रतिपादन ज्येष्ठ अर्थतज्ज्ञ प्रा. डॉ. सर्जेराव ठोंबरे यांनी केले. महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचा प्रतिष्ठित 'गणेश सरस्वती ठाकूर देसाई विशेष' ग्रंथकार पुरस्कार 'मिळाल्याबद्दल' डॉक्टर नावाचा माणूस' या पुस्तकाचे लेखक प्रा. डॉ. उपेंद्र कुलकर्णी आणि डॉ. रमेश रावळकर यांचा 'साहित्य भारती'च्या वतीने भव्य सत्कार करण्यात आला. गोविंदभाई श्रॉफ कला अकादमीत पार पडलेल्या या शानदार सोहळ्यात प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा. ठोंबरे बोलत होते. यावेळी व्यासपीठावर साहित्य भारतीचे प्रांतध्यक्ष प्रा. डॉ. सर्जेराव जिगे, कार्याध्यक्ष उमेश काळे, जिल्हाध्यक्ष प्रा. डॉ. महेश खरात, प्रमुख वक्ते दत्ता जोशी,

डॉ. आदित्य कुलकर्णी आणि ज्येष्ठ चिकित्सक डॉ. एन. डी. कुलकर्णी यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

ज्यांच्या अथांग जीवनप्रवासावर आणि निसृष्ट वैद्यकीय सेवेवर हे पुस्तक आधारित आहे, त्या ज्येष्ठ डॉक्टर एन. डी. कुलकर्णी यांनीही आपल्या मनोगतातून कृतज्ञता व्यक्त केली. कार्यक्रमाचे अग्न्यासपूर्ण प्रास्ताविक जिल्हाध्यक्ष डॉ. महेश खरात यांनी केले, तर संपूर्ण सोहळ्याचे नेटके आणि बहारादार सूत्रसंचालन दिपाली कुलकर्णी यांनी केले. शेवटी उपस्थित मान्यवरांचे आणि रसिकांचे आभार डॉ. संतोष देशमुख यांनी मानले. हा गरिमापूर्ण सोहळा यशस्वी करण्यासाठी प्रा. मनोहर बत्सवाल, प्रा. डॉ. संजय सांभाळकर, शेषराव पठाडे, डॉ. निलेश देगावकर आणि सारिका कुलकर्णी यांच्यासह साहित्य भारतीच्या सर्व कार्यकर्त्यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

शहराचे नागरिकच वारसास्थळांचे खरे ‘ब्रँड अॅम्बेसेडर’ : डॉ. संजय पाईकराव
‘शहरनामा’च्या हेरिटेज वॉकमध्ये औरंगाबाद लेणीतील ‘अवलोकितेश्वर’ शिल्पाच्या वैशिष्ट्यांचा उलगडा

हिंदू प्रकाशवार्ता | प्रतिनिधी

छत्रपती संभाजीनगर : शहरातील औरंगाबाद लेणी हा जागतिक दर्जाचा सांस्कृतिक आणि ऐतिहासिक वारसा असून, त्याची माहिती प्रत्येक नागरिकाने अभिमानाने जपली पाहिजे. शहरातील नागरिक आणि लहान मुले हीच वारसास्थळांची खरी 'ब्रँड अॅम्बेसेडर' आहेत. आपल्या वारशाची माहिती लहारांपर्यंत पोहोचविण्याची जबाबदारी प्रत्येकाने स्वीकारली पाहिजे, असे प्रतिपादन मूर्ती व शिल्प संशोधन संस्थेचे सचिव डॉ. संजय पाईकराव यांनी केले.

'शहरनामा'च्या वतीने रविवारी आयोजित दुसऱ्या हेरिटेज वॉक आणि फोटो वॉकमध्ये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाजवळील औरंगाबाद लेणी समूहातील क्रमांक ६ ते १० या लेण्यांना भेट देण्यात आली. इतिहास व पुरातत्त्व विभाग (एमजीएम विद्यापीठ), आख्यान फाऊंडेशन, गरवारे

‘अवलोकितेश्वर’ शिल्प भारतातील सर्वोत्तम "औरंगाबाद लेणीतील ‘अवलोकितेश्वर’ शिल्प हे संपूर्ण भारतातील सर्वोत्तम शिल्प मानले जाते. एवढा समृद्ध वारसा जवळ असूनही या लेणीची अपेक्षित प्रसिद्धी झालेली नाही. परदेशातील संशोधक या लेणीवर अभ्यास करतात. त्यामुळे येथे येणाऱ्या प्रत्येकाने वारसास्थळाची स्वच्छता, शिस्त आणि संवर्धनाची जबाबदारी जपली पाहिजे," असे आवाहन डॉ. संजय पाईकराव यांनी केले.

कम्युनिटी सेंटर, रोटरी क्लब ऑफ छत्रपती संभाजीनगर ईस्ट, अॅडगाइड मीडिया प्रा. लि. आणि भारत पर्यटन विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने हा उपक्रम झाला.

यावेळी गरवारे कम्युनिटी सेंटरचे संचालक सुनील सुनवणे, एमजीएम विद्यापीठाच्या इतिहास व पुरातत्त्व विभागाचे सहाय्यक

प्राध्यापक आशुतोष पाटील, अॅडगाइड मीडियाचे ओम परदेशी, रोटरी क्लब ऑफ छत्रपती संभाजीनगर ईस्टचे अध्यक्ष निवृत्ती गजभारे तसेच भारत पर्यटन विभागाच्या वरिष्ठ अधिकारी स्नेहल पाटील उपस्थित होत्या.

मार्गदर्शन करताना डॉ. पाईकराव यांनी औरंगाबाद लेणीचा इतिहास, कला,

स्थापत्य आणि पुरातत्त्वीय वैशिष्ट्यांवर प्रकाश टाकला. वारसास्थळे समजून घेण्यासाठी त्यांच्याविषयी प्रेम आणि जिज्ञासा असणे आवश्यक आहे. कलासक्त नजरेने पाहिल्यास येथील शिल्पे जणू बोलू लागतात, असे त्यांनी सांगितले.

औरंगाबाद लेणीचा उल्लेख कान्हेरी लेणीतील शिलालेखांमध्ये आढळतो. सहाव्या ते आठव्या शतकादरम्यान घडविलेल्या या बेसॉल्टमधील शिल्पांशील आभूषणे, केशरचना आणि कोरीव काम अत्यंत आकर्षक असून, येथील काही शिल्पे अजिंठ्यापेक्षाही सरस

असल्याचे अभ्यासक मानतात,

असे त्यांनी नमूद केले.

लेणी क्रमांक सातमधील 'अवलोकितेश्वर बोधिसत्व' हे शिल्प भारतातील सर्वोत्कृष्ट शिल्पांपैकी एक मानले जाते. 'अष्टभयां'पासून संरक्षण करणाऱ्या अवलोकितेश्वराची ही प्रतिमा अजिंठा, कान्हेरी आणि वेरूळ येथील शिल्पांपेक्षाही अधिक प्रभावी मानली जाते. याच लेणीतील 'राजनर्तिका नृत्यशिल्पपट' स्त्री स्वातंत्र्याची प्रभावी अभिव्यक्ती करणारी अप्रतिम कलाकृती असल्याचे त्यांनी सांगितले. तसेच लेणी क्रमांक सहाचा शोध डॉ. रमेश गुप्ते यांनी १९६० च्या दशकात लावला असून, ती 'गणपती लेणी' म्हणून ओळखली जाते, अशी माहितीही त्यांनी दिली.

यावेळी 'शहरनामा'च्या पहिल्या फोटो वॉकच्या विजेत्या मिनल निकम यांना मान्यवरांच्या हस्ते पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. तसेच सुधीर कोर्टीकर यांनी विविध पक्ष्यांचे आवाज सादर करून उपस्थितांची दाद मिळवली.

मुख्य कार्यालय : ऑफिस नं. 515, 5 वा मजला, वास्तू इलाईट स्क्वेअर, बजाज हॉस्पिटल समोर, बीड बायपास रोड, छत्रपती संभाजीनगर- 431010

हे पत्र प्रकाशक, मालक श्री. रोहित विकास पाटील यांनी मुद्रक श्री. सय्यद परवेझ अहेमद सय्यद इनायत अली यांच्यामार्फत रेड प्रिंटस् , सी-15, संजयनगर, बायजीपुरा, छत्रपती संभाजीनगर-431001 येथे छापून तिरुपती सुग्रीम एन्क्लेव्ह, जालान नगर, छत्रपती संभाजीनगर- 431001 येथून प्रकाशित केले. ॥ संपादक : रोहित विकास पाटील ॥ email : hinduprakashvarta@gmail.com ॥ epaper.hinduprakashwarta.com ॥ PRGI No.: MHMAR/25/A2358 ॥ संपर्क क्र. : 7261999911